

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 2.2.2016
COM(2016) 39 final

2016/0023 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008

(Text s významem pro EHP)

{SWD(2016) 14 final}

{SWD(2016) 17 final}

{SWD(2016) 18 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Obecné souvislosti – odůvodnění a cíle návrhu

Unie a 26 členských států podepsalo novou mezinárodní úmluvu o rtuti¹. Tzv. Minamatská úmluva (dále také jen „úmluva“) byla vyjednána pod záštitou Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) a byla pojmenována po městě, ve kterém mezi lety 1950 a 1960 docházelo k historicky nejhoršímu znečišťování rtuti. Podpis završil úspěšný proces jednání, jenž spočíval v pěti zasedáních mezivládního vyjednávacího výboru. Všechny členské státy jsou zavázány k ratifikaci této úmluvy.

Úmluva řeší celý životní cyklus rtuti – od její primární těžby až po nakládání s odpady, které rtuť obsahují –, s cílem chránit lidské zdraví a životní prostředí před antropogenními emisemi rtuti a jejích sloučenin do ovzduší, vody a půdy. Úmluva zejména stanoví omezení pro primární těžbu rtuti a pro mezinárodní obchod s ní, zakazuje výrobu, dovoz a vývoz široké škály výrobků s přidanou rtutí a počítá se zákazy či provozními podmínkami pro několik výrobních procesů, při nichž je rtuť využívána. Vyzývá také k odrazování od nového využívání rtuti ve výrobcích a průmyslových procesech a k přijetí opatření, jež by snížila emise rtuti z neprůmyslové těžby zlata a těžby zlata v malém měřítku, jakož i emise rtuti z průmyslových činností, a to mimo jiné používáním nejlepších dostupných technik. Úmluva rovněž požaduje, aby prozatímní ukládání rtuti a nakládání s odpady obsahujícími rtuť probíhalo environmentálně šetrným způsobem.

Obsah Minamatské úmluvy je již z velké části pokryt právními předpisy Unie. Nařízení (ES) č. 1102/2008² stanoví zákaz vývozu rtuti a několika jejích sloučenin, označuje rtuť z některých zdrojů za odpad a stanoví pravidla pro ukládání rtuti. V dalších nástrojích EU se rtutí a jejími sloučeninami zabývají ustanovení *ad hoc*; to platí například o nařízení (EU) č. 649/2012³, jež zavádí systém oznamování vztahující se mimo jiné na dovoz rtuti, a o nařízeních (ES) 396/2005⁴, 1907/2006⁵, 1223/2009⁶ a směrnicích 2006/66/ES⁷ a 2011/65/EU⁸, které řeší uvádění řady výrobků s přidanou rtutí na trh Unie a stanoví maximální úroveň

¹ Portugalsko a Estonsko Minamatskou úmluvu nepodepsaly.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1102/2008 ze dne 22. října 2008 o zákazu vývozu kovové rtuti a některých sloučenin a směsí rtuti a o bezpečném skladování kovové rtuti (Úř. věst. L 304, 14.11.2008, s. 75).

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 649/2012 ze dne 4. července 2012 o vývozu a dovozu nebezpečných chemických látek (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 60).

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 ze dne 23. února 2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a o změně směrnice Rady 91/414/EHS (Úř. věst. L 70, 16.3.2005, s. 1).

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1).

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o kosmetických přípravcích (Úř. věst. L 342, 22.12.2009, s. 59).

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES ze dne 6. září 2006 o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o zrušení směrnice 91/157/EHS (Úř. věst. L 266, 26.9.2006, s. 1).

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU ze dne 8. června 2011 o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (Úř. věst. L 174, 1.7.2011, s. 88).

obsahu rtuti. Směrnice 2010/75/EU⁹, 2012/18/EU¹⁰, 2008/98/ES¹¹ a 1999/31/ES¹² pak usilují o regulování, snižování, a existují-li bezrtuťové alternativy, o odstraňování bodových zdrojů a rozptýlených emisí rtuti, sloučenin rtuti a odpadu obsahujícího rtuť do životního prostředí.

Při posuzování *acquis* Unie bylo zjištěno, že v právní úpravě existuje několik málo mezer, které je nutno vyplnit, aby se právní předpisy Unie uvedly plně do souladu s úmluvou¹³. Předkládaný návrh se tyto mezery snaží řešit. Jedná se konkrétně o následující záležitosti:

- dovoz rtuti,
- vývoz některých výrobků s přidanou rtutí,
- používání rtuti v některých výrobních procesech,
- nová uplatnění rtuti ve výrobcích a výrobních procesech,
- používání rtuti při neprůmyslové těžbě zlata a těžbě zlata v malém měřítku a
- používání rtuti v zubním amalgámu.

Povinnosti, jež vyplývají z úmluvy a nejsou dosud provedeny do práva EU, by v zájmu právní srozumitelnosti měly být zapracovány do jediného právního aktu.

Pro tento účel by mělo jako základ posloužit nařízení (ES) č. 1102/2008 jakožto jediný dosavadní právní akt Unie zvlášť věnovaný problematice rtuti. Vzhledem k povaze a rozsahu změn, které jsou v nařízení (ES) č. 1102/2008 nutné, a vzhledem k tomu, že je zapotřebí zlepšit soudržnost a právní srozumitelnost, by však mělo být zmiňované nařízení tímto návrhem zrušeno a nahrazeno, nicméně předkládaný návrh by z něho měl převzít všechny dosud potřebné hmotněprávní povinnosti.

Soulad s ostatními politikami a cíli Unie

Tato iniciativa je v souladu se sedmým akčním programem pro životní prostředí¹⁴, ve kterém je vytyčen dlouhodobý cíl v podobě netoxického životního prostředí a ve kterém se za tímto účelem uvádí, že jsou zapotřebí opatření, jež do roku 2020 zajistí minimalizaci významných nepříznivých účinků chemických látek na lidské zdraví a životní prostředí.

Cíle této iniciativy jsou rovněž v souladu s cíli strategie Evropa 2020, pokud jde o inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, neboť iniciativa podněcuje inovace v oblasti vývoje bezrtuťových výrobků a výrobních procesů. Protože tento návrh podporuje ratifikování úmluvy a její vstup v platnost, přispěje k navození celosvětově rovných podmínek pro průmyslové procesy, při nichž se používá rtuť a její sloučeniny nebo při nichž jsou neúmyslně produkovány emise těchto látek, a pro výrobu výrobků s přidanou rtutí i pro obchod s nimi,

⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU ze dne 4. července 2012 o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES (Úř. věst. L 197, 24.7.2012, s. 1).

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

¹² Směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů (Úř. věst. L 182, 16.7.1999, s. 1).

¹³ Pracovní dokument útvarů Komise, Posouzení dopadů k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008 a k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Minamatské úmluvy o rtuti, SWD [2016] 17 final.

¹⁴ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU ze dne 20. listopadu 2013 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 „Spokojený život v mezích naší planety“ (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 171).

čímž návrh zároveň podnítl konkurenceschopnost unijního průmyslu (tím spíš, že většina ustanovení úmluvy je odrazem *acquis* EU).

Tam, kde je to možné, navíc návrh usiluje o zjednodušení a vyjasnění *acquis* tak, aby jej bylo možno lépe provádět.

2. VÝSLEDKY KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Konzultace se zúčastněnými stranami

Orgány členských států a zúčastněné strany byly konzultovány v rámci dvou studií prováděných Komisí^{15, 16} a na semináři, který se konal 7. července 2014 v Bruselu a po kterém byla také zveřejněna žádost o další informace ke konkrétním otázkám¹⁷. Všechny obdržené písemné příspěvky byly publikovány na internetových stránkách Komise¹⁸. Od 14. srpna do 14. listopadu 2014 rovněž probíhala plošná on-linová konzultace veřejnosti, a sice formou dotazníku¹⁹ umístěného na webové stránce „*Váš hlas v Evropě*“²⁰. Prostřednictvím tohoto průzkumu chtěli iniciátoři lépe porozumět tomu, jaký mají členské státy a zúčastněné strany z řad veřejnosti názor na ratifikaci úmluvy a na konkrétní otázky spojené s jejím prováděním a plněním, zejména pak ve vztahu k oblastem, ve kterých musí být legislativa Unie uvedena do souladu s úmluvou. Cílovými skupinami byli občané, orgány veřejné moci, výzkumné organizace, akademická obec, neziskové/nevládní organizace, poradenské společnosti, soukromé podniky a organizace, které je zastupují. Mezi zúčastněnými stranami a veřejností obecně panovala shoda v tom, že by Unie měla Minamatskou úmluvu ratifikovat. Konkrétní problémy, jež zúčastněné strany nadnesly, byly při přípravě tohoto návrhu vzaty v potaz.

Výsledek posouzení dopadů

Posouzení dopadů dospělo k závěru, že ratifikace a provedení Minamatské úmluvy budou pro EU značně přínosné z hlediska životního prostředí a lidského zdraví, a to především kvůli očekávanému snížení emisí rtuti, jež mají svůj původ v jiných částech světa. Vyvozena byla následující zjištění:

- Důležitá ustanovení úmluvy, jež se týkají mimo jiné uplatňování nejlepších dostupných technik ke snížení emisí z velkých průmyslových závodů, postupného upouštění od stávající primární těžby, které by současně provázel zákaz nové primární těžby, nebo zavedení omezení pro neprůmyslovou těžbu zlata a těžbu zlata v malém měřítku, by měla mít po svém provedení veliký pozitivní dopad na životní prostředí, a to celosvětově i v Unii. V EU tyto činnosti prakticky neexistují nebo jsou už regulovány. Tímto způsobem bude moci Unie splnit své cíle v oblasti ochrany

¹⁵ ICF, COWI, BiPRO, Garrigues (2015). *Study on EU Implementation of the Minamata Convention on Mercury* (Studie o provedení Minamatské úmluvy o rtuti ze strany EU) (březen 2015).

¹⁶ COWI, BiPRO (2015). *Ratification of the Minamata Convention by the EU - Complementary Assessment of the Mercury Export Ban* (Ratifikace Minamatské úmluvy Evropskou unií – doplňkové posouzení zákazu vývozu rtuti) (červen 2015).

¹⁷ <http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/pdf/InfoRequest.pdf>

¹⁸ http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/ratification_en.htm

¹⁹ Dotazník je k dispozici na adrese:

<http://ec.europa.eu/environment/consultations/pdf/MinamataConvention.pdf>

²⁰ http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_cs.htm

životního prostředí a lidského zdraví, tak jak si je vytyčila ve strategii Společenství týkající se rtuti²¹ z roku 2005.

- Třetí země budou v návaznosti na provedení úmluvy uplatňovat v mnoha průmyslových činnostech podobné normy, jaké dnes platí v Unii. To pomůže řešit problém potenciálního konkurenčního zvýhodnění společností, které působí v členských státech mimo EU a podléhají méně přísným (či dokonce žádným) normám v oblasti životního prostředí, a možná se tak rovněž otevřou nové trhy pro unijní společnosti specializující se na environmentální technologie. Pro ilustraci lze například zmínit, že ustanovení úmluvy o emisích rtuti z určitých průmyslových činností přimějí po celém světě řadu průmyslových zařízení produkujících emise rtuti k uplatňování nejlepších dostupných technik, které jsou již používány průmyslem v Unii.
- Posouzení dopadů zkoumalo různé možnosti politiky, jejichž prostřednictvím by se dalo řešit šest výše uvedených mezer v právní úpravě EU: uvažována byla základní možnost, kdy by EU nepodnikala žádné kroky, a alespoň dvě různé možnosti pro každou relevantní oblast politiky, tj. jedna možnost spočívající v provedení povinností stanovených v úmluvě a jedna možnost spočívající ve stanovení požadavků, jež půjdou nad rámec toho, co vyžaduje úmluva.

Co se týče používání zubního amalgámu, byly v posouzení dopadů zhodnoceny nutnost opatření a jejich potenciální dopady:

- V rozhodnutí Komise 2000/532/ES²² je odpadní amalgám ze stomatologické péče označen za nebezpečný odpad, na který se vztahují ustanovení rámcové směrnice o odpadech²³. Na emise rtuti ze zubních ordinací se vztahují rovněž právní předpisy Unie týkající se ochrany vod. Podle přílohy X rámcové směrnice o vodě²⁴ patří rtuť mezi prioritní nebezpečné látky, a její úniky do vody je proto nutno velmi výrazně snížit. Vzhledem k tomu, že v Unii nalézá rtuť druhé největší uplatnění právě v amalgámu a znečišťující potenciál v souvislosti s tímto uplatněním se odhaduje na přibližně 75 t rtuti za rok a v dlouhodobém výhledu pak na více než 1 000 t²⁵, je nezbytné podniknout ve vztahu k tomuto zdroji konkrétní opatření.
- V posouzení dopadů byl ve světle dostupných vědeckých informací vyvozen závěr, že zákaz používání zubního amalgámu by nebyl úměrný, jelikož zdravotní rizika zubního amalgámu nejsou jednoznačně prokázána a cena zákazu by byla vysoká. Z posouzení také vyplynulo, že dvě z opatření, která byla v úmluvě zařazena na seznam navrhovaných opatření (z nichž by strany úmluvy měly podniknout alespoň dvě), by přinesla environmentální a zdravotní užitek za nízkých nákladů. Těmito opatřeními jsou konkrétně omezení používání zubního amalgámu na jeho kapslovou formu a podpora uplatňování nejlepších environmentálních postupů v zubních zařízeních. Tato opatření jsou v souladu s akcí 4, která byla definována ve strategii týkající se rtuti a při přezkumu této strategie v roce 2010 byla potvrzena jakožto prioritní oblast

²¹ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 28. ledna 2005 „Strategie Společenství týkající se rtuti“, KOM(2005) 20 v konečném znění.

²² Rozhodnutí Komise 2000/532/ES ze dne 3. května 2000, kterým se nahrazuje rozhodnutí 94/3/ES, kterým se stanoví seznam odpadů podle čl. 1 písm. a) směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech, a rozhodnutí Rady 94/904/ES, kterým se stanoví seznam nebezpečných odpadů ve smyslu čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech (Úř. věst. L 226, 6.9.2000, s. 3).

²³ Viz poznámka pod čarou č. 11 výše.

²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

²⁵ Odhadované množství rtuti, které mají lidé v EU v ústech ve formě zubního amalgámu.

pro další kroky. Omezila by expozici zubních lékařů a pacientů emisím rtuti a zajistila by velmi výrazné snížení úniků této látky do kanalizačních soustav a do životního prostředí přes komunální čistírny odpadních vod. Očekává se také vznik nových pracovních míst ve společnostech, které se podílejí na výrobě, instalaci a údržbě separátorů amalgámu nebo které se specializují na sběr odpadu obsahujícího rtuť a na nakládání s ním.

- Dotčené podniky by sice z většiny spadaly mezi mikropodniky, ale navrhovaná opatření by na ně neměla neúměrný dopad, jelikož 1) vzhledem k typu činnosti by tyto podniky netrpěly konkurencí ze strany větších podniků; 2) náklady na provedení předmětného opatření jsou omezené a žádaly by si pouze malou investici a 3) v odvětví zubního lékařství se neočekává žádná ztráta pracovních míst. Zmiňovaná opatření kromě toho představují správnou praxi²⁶, kterou propaguje Rada evropských zubních lékařů, a většina zubních lékařů je již zavedla. Protože by však dotčené podniky potřebovaly čas k tomu, aby se povinností stanoveným v tomto nařízení přizpůsobily, navrhuje se, aby byla lhůta pro dosažení souladu s těmito opatřeními o rok delší, než jaká bude stanovena u ostatních opatření obsažených v tomto nařízení. Závěrem lze rovněž konstatovat, že požadavek na používání amalgámu v kapslové formě by nepřinesl žádnou další zátěž pro lékaře, kteří se rozhodli zubní amalgám nepoužívat.

Pokud jde o ostatní mezery v právní úpravě, vyplynulo z analýzy v rámci posouzení dopadů následující:

- Omezení dovozu rtuti: omezení obchodu, která by šla nad rámec požadavků úmluvy, tzn. bezpodmínečný zákaz dovozu rtuti (spíše než povolení jejího dovozu za jistých podmínek, pokud jde o místo původu a zdroj dovážené rtuti), by nebyla opodstatněná, protože takováto omezení by pro unijní průmysl znamenala vyšší náklady a nepřinesla by žádný výrazný environmentální užitek.
- Omezení vývozu některých výrobků s přidanou rtutí: omezení obchodu, jež by šla nad rámec omezení stanovených v úmluvě, tzn. zákaz vývozu výrobků s přidanou rtutí, pro které platí přísnější unijní pravidla týkající se obsahu rtuti, než jaká jsou uvedena v úmluvě (spíše než zákaz vývozu pouze těch výrobků s přidanou rtutí, které nesplňují požadavky úmluvy), by nebyla opodstatněná, jelikož vstupy rtuti a její úniky do životního prostředí by zůstaly víceméně nezměněny a ve třetích zemích by se emise rtuti mohly v důsledku takového zákazu zvýšit.
- Omezení používání rtuti v některých výrobních procesech: stanovení absolutního zákazu používání rtuti k výrobě ethylátu nebo methylátu sodného nebo draselného (namísto požadavků, jimiž používání a emise rtuti omezuje úmluva) by nebylo opodstatněné, protože průmysl potřebuje být zásobován určitými chemickými látkami, u nichž se dostupnost bezrtuťových výrobních procesů nepodařilo prokázat.
- Omezení používání rtuti v nových výrobních procesech a výrobcích: úmluva pouze stanoví, že její strany mají přijmout opatření, která budou odrazovat od vývoje nových výrobních postupů využívajících rtuť a od výroby nových výrobků s přidanou rtutí a od jejich uvádění na trh. Stanovení podmíněného zákazu pro dané procesy a výrobky by vedlo k nejlepšímu environmentálnímu a ekonomickému výsledku – bylo by totiž důrazným znamením, a snížilo by se tedy riziko, že

²⁶ Usnesení Rady evropských zubních lékařů o odpovědné praxi (2011).

hospodářské subjekty zahájí nákladný vývoj takovýchto výrobků či procesů, které by pravděpodobně byly následně zakázány.

- Omezení používání rtuti při neprůmyslové těžbě zlata a těžbě zlata v malém měřítku: Francie jakožto jediný dotčený členský stát již podnikla opatření, aby používání rtuti při neprůmyslové těžbě zlata a těžbě zlata v malém měřítku zakázala. Z tohoto důvodu postačí, když Unie provede jen povinnost vypracovat a přezkoumat národní akční plán v souladu s úmluvou.

Z ekonomického hlediska by si výše uvedené možnosti, jež byly v posouzení dopadů vybrány jako ty upřednostňované, vyžádaly náklady v celkové výši 13 až 135 milionů EUR ročně, přičemž většina těchto nákladů by vznikla v souvislosti s opatřeními, která se týkají používání rtuti ve výrobních procesech a v zubním amalgámu.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

Shrnutí navrhovaných opatření

Přestože nařízení (ES) č. 1102/2008 představuje východisko pro tento návrh, v zájmu právní srozumitelnosti je záhodno jej zrušit a nahradit. Srovnávací tabulka je uvedena v příloze IV.

Článek 1 a článek 2 vymezují předmět návrhu a stanoví definice hlavních pojmů, které se v něm používají.

Článek 3 ve spojení s přílohou I stanoví zákaz vývozu rtuti, několika sloučenin rtuti a směsí rtuti s dalšími látkami z Unie, s výjimkou těch sloučenin rtuti, které lze stále vyvážet pro účely laboratorního výzkumu. Tento zákaz je již stanoven od března 2011 v souladu s článkem 1 nařízení (ES) č. 1102/2008 a doplňuje zákaz stanovený v nařízení (EU) č. 649/2012. Provádí čl. 3 odst. 6 Minamatské úmluvy ve spojení s jejími ustanoveními čl. 3 odst. 1 písm. a) a b) a odst. 2 písm. a).

Článek 4 zakazuje dovoz rtuti do Unie, je-li určena k neprůmyslové těžbě zlata a těžbě zlata v malém měřítku, a zavádí podmíněný zákaz dovozu rtuti a směsí do Unie, jsou-li u nich plánována jiná použití. Tento zákaz neplatí pro dovoz rtuti a směsí jakožto odpadu k definitivnímu odstranění, pro dovoz rtuti ze zemí, jež jsou stranami Minamatské úmluvy, pokud daná rtuť pochází ze zdroje primární těžby, který je podle čl. 3 odst. 4 úmluvy dosud povolen, ani pro dovoz rtuti ze zemí, jež nejsou stranami úmluvy, pakliže dovážená rtuť nepochází z primární těžby ani z odvětví výroby chloru a alkalických hydroxidů a k dovozu byl udělen písemný souhlas. Aby se omezily administrativní úkony a předešlo se zvýšené administrativní zátěži, stanoví čl. 4 odst. 3, že příslušné vnitrostátní orgány určené podle nařízení (EU) č. 649/2012 odpovídají i za plnění a kontrolu tohoto zákazu.

Článek 5 ve spojení s přílohou II provádí čl. 4 odst. 1 a přílohu A (část I) Minamatské úmluvy. Stanoví zákaz vývozu, dovozu a výroby řady výrobků s přidanou rtutí od 1. ledna 2021. Článek 5 doplňuje ustanovení *acquis* EU, která již omezují uvádění těchto výrobků na trh a která stanoví přísnější požadavky kupříkladu na maximální obsah rtuti v nich, jak je uvedeno mimo jiné ve směrnici 2006/66/ES, aniž by jím byla tato ustanovení dotčena.

V článku 6 se plánuje možné přijetí prováděcích rozhodnutí Komise, jež stanoví formuláře pro účely obchodu, které budou příslušné orgány členských států používat v souvislosti s prováděním článků 3 a 4, v návaznosti na rozhodnutí, jež budou přijata konferencí stran Minamatské úmluvy v souladu s čl. 3 odst. 12 úmluvy.

Článek 7 ve spojení s přílohou III provádí čl. 5 odst. 2 a 3 a přílohu B úmluvy. Od 1. ledna 2019 zakazuje používání rtuti a jejích sloučenin jako katalyzátorů při výrobě acetaldehydu a monomeru vinylchloridu. V případě zařízení vyrábějících methylát nebo ethylát sodný nebo

draselný pomocí procesu na bázi rtuti omezuje tento článek používání rtuti z primární těžby a úniky rtuti a jejích sloučenin do životního prostředí, přičemž zároveň ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost zakazuje jakékoliv navyšování výrobní kapacity nebo budování nových zařízení. V čl. 7 odst. 3 se plánuje možné přijetí aktů Komise v přenesené pravomoci za účelem provedení rozhodnutí konference stran úmluvy stanovujících požadavky na prozatímní ukládání rtuti a jejích sloučenin, budou-li Unii podporována; nebude-li Unie k předmětnému rozhodnutí konference stran úmluvy zastávat kladný postoj nebo bude-li Unie proti tomuto rozhodnutí, zůstane zachováno uplatnění řádného legislativního postupu.

Článek 8 provádí čl. 4 odst. 6 a 7 a čl. 5 odst. 4 a 9 úmluvy. Stanoví zákaz výroby výrobků s přidanou rtutí, které před datem použitelnosti tohoto návrhu nebyly zahrnuty do žádného známého použití, a jejich uvádění na trh, jakož i zákaz zavádění výrobních procesů, jež před tímto datem neexistovaly. Ustanovení čl. 8 odst. 3 a 4 stanoví mechanismus, v jehož rámci by mohly být takovéto nové výrobky s přidanou rtutí a nové výrobní procesy přesto povoleny prováděcím aktem Komise na základě posouzení jejich přínosů pro životní prostředí a lidské zdraví a na základě dostupnosti technicky a ekonomicky realizovatelných bezrtuťových alternativ.

Článek 9 ve spojení s přílohou IV stanoví v souladu s článkem 7 úmluvy, že členské státy, kde se provádí neprůmyslová těžba zlata a těžba zlata v malém měřítku, podniknou kroky k tomu, aby se při této činnosti snížilo používání rtuti a jejích sloučenin a související emise, a je-li to možné, aby se od používání rtuti a jejích sloučenin při této činnosti upustilo a související emise byly eliminovány, přičemž dotčené členské státy musí též vypracovat a provést příslušný národní plán.

Článek 10 provádí čl. 4 odst. 3 a přílohu A (část II) Minamatské úmluvy. Vyžaduje, aby se od 1. ledna 2019 zubní amalgám používal jen v kapslové formě a stomatologická zařízení byla od tohoto data vybavena separátory amalgámu k zachycování a sběru zbytků amalgámu obsahujících rtuť. Článek vyzývá členské státy k uplatňování příslušných evropských norem v nejnovějším znění, včetně norem EN ISO 13898²⁷, EN ISO 24234²⁸ a EN 1641:2009²⁹, nebo jakýchkoli jiných vnitrostátních či mezinárodních norem, jež zajišťují rovnocennou úroveň zachycování zbytků amalgámu a rovnocennou kvalitu amalgámových kapslí.

Článek 11 přejímá ustanovení článku 2 nařízení (ES) č. 1102/2008, neboť stanoví, že rtuť, která se již nepoužívá v průmyslu výroby chloru a alkalických hydroxidů nebo která se získává z čištění zemního plynu nebo při těžbě a hutnictví neželezných kovů nebo z cinabaritu, se považuje za odpad a musí být odstraněna.

Článek 12 vychází z článku 6 nařízení (ES) č. 1102/2008 a stanoví, že podniky provozující činnosti uvedené v článku 11 budou muset příslušným vnitrostátním orgánům každý rok poskytovat informace týkající se zejména množství rtuti uskladněné v každém dotčeném zařízení a množství rtuti odeslané do zařízení pro dočasné skladování nebo trvalé uložení odpadů obsahujících rtuť. V čl. 12 odst. 2 se uvádí, že při podávání těchto informací se musí používat příslušné kategorie odpadu a kódy NACE, jak je stanoví nařízení (ES) č. 2150/2002³⁰. V čl. 12 odst. 3 se stanoví, že zařízení vyrábějící chlor a alkalické hydroxidy s pomocí rtuťových výrobních postupů přestanou informace předkládat v okamžiku, kdy budou všechny rtuťové výrobní provozy vyřazeny z provozu v souladu s prováděcím rozhodnutím

²⁷ Evropská norma EN ISO 13897, *Stomatologie – Amalgámová pouzdra (ISO 1397:2003)*, květen 2004.

²⁸ Evropská norma EN ISO 24234:2015, *Stomatologie – Dentální amalgám (ISO 24234:2015)*, leden 2015.

²⁹ Evropská norma EN 1641:2009, *Stomatologie – Zdravotnické prostředky pro stomatologii – Materiály*, říjen 2009.

³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002 ze dne 25. listopadu 2002 o statistice odpadů (Úř. věst. L 332, 9.12.2002, s. 1).

Komise 2013/732/EU³¹ a veškerý odpad obsahující rtuť bude přemístěn do skladovacího zařízení.

Článek 13 stanoví, že odpad obsahující rtuť může být dočasně skladován nebo trvale ukládán v podzemních úložištích a dočasně skladován v nadzemních úložištích, a za tímto účelem se v něm také specifikuje, které z požadavků stanovených ve směrnici Rady 1999/31/ES pro dočasné skladování odpadu obsahujícího rtuť se vztahují na trvalé ukládání odpadu obsahujícího rtuť v podzemních úložištích.

Články 14 a 20 se zabývají sankcemi, které se uplatní v případě, že budou porušena ustanovení tohoto návrhu, vstupem v platnost a datem použitelnosti.

Článek 15 provádí článek 21 Minamatské úmluvy – členské státy jsou podle něho povinny vypracovat, aktualizovat a zveřejňovat zprávu se všemi relevantními informacemi o provádění tohoto návrhu, s informacemi, které je nutno hlásit za účelem dodržení výše uvedeného článku 21, se souhrnem informací o odpadu obsahujícím rtuť a pocházejícím z velkých zdrojů shromážděných podle článku 12 tohoto návrhu a s informacemi o významných jednotlivých zásobách rtuti, jež se mohou nalézat na území každého členského státu. Komise musí být o této zprávě a těchto aktualizacích informována do jednoho měsíce od jejich zveřejnění. V čl. 15 odst. 2 se uvádí, že Komise přijme prováděcí akt, kterým stanoví dotazníky, s jejichž pomocí jí budou členské státy příslušné informace podávat. Komise v této souvislosti určí, jaké přesné informace bude třeba předkládat (včetně informací o hlavních ukazatelích *statu quo*), v jakém formátu a dokdy.

V článku 16 se plánuje možné přijetí aktů v přenesené pravomoci ze strany Komise, jež by měnily přílohy I až IV tohoto návrhu za účelem provedení příslušných rozhodnutí konference stran úmluvy, budou-li Unii podporována; nebude-li Unie k předmětnému rozhodnutí konference stran úmluvy zastávat kladný postoj nebo bude-li Unie proti tomuto rozhodnutí, zůstane zachováno uplatnění řádného legislativního postupu.

Články 17 a 18 jsou standardní ustanovení o výkonu přenesené pravomoci udělené Komisi podle čl. 7 odst. 3 a článku 16 a o postupu projednávání ve výboru jako prostředku k přijetí prováděcích aktů podle článku 6, čl. 8 odst. 4 a čl. 15 odst. 2.

Článek 19 stanoví, že nařízení (ES) č. 1102/2008 bude nahrazeno a zrušeno do 1. ledna 2018, kdy začne být použitelný tento návrh, a že odkazy na nařízení (ES) č. 1102/2008 se považují za odkazy na tento návrh.

Právní základ

Tento návrh stejně jako nařízení (ES) č. 1102/2008 usiluje jednak o ochranu životního prostředí a lidského zdraví, jednak o zajištění jednotného přístupu k obchodním aspektům (zákaz a omezení vývozu a dovozu rtuti, sloučenin rtuti a výrobků s přidanou rtutí). Z tohoto důvodu má také dvojí právní základ, a sice čl. 192 odst. 1 a článek 207 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Zásada subsidiarity, zásada proporcionality a volba nástroje

Tímto návrhem mají být do *acquis* Unie provedena ustanovení Minamatské úmluvy, která dosud nejsou obsažena v právních požadavcích EU, tak aby Unie a členské státy mohly úmluvu ratifikovat a provádět.

³¹ Prováděcí rozhodnutí Komise 2013/732/EU ze dne 9. prosince 2013, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro výrobu chloru a alkalických hydroxidů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (Úř. věst. L 332, 11.12.2013, s. 34).

Vzhledem k tomu, že návrh ne zcela spadá do výlučné pravomoci Unie, uplatní se zásada subsidiarity.

Cílů tohoto návrhu nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy. Aby byla v Unii řešena problematika znečištění rtutí a expozice této látky, musí každý členský stát kromě jiného zavést zákaz vývozu rtuti, několika sloučenin rtuti a některých výrobků s přidanou rtutí, jakož i podmíněný zákaz dovozu vztahující se na rtuť. Takováto opatření související s obchodem mohou být provedena a plněna jen na základě ustanovení Unie, jelikož opatření v oblasti společné obchodní politiky spadají v souladu s čl. 3 písm. e) Smlouvy o fungování Evropské unie do výlučné pravomoci Unie.

Pokud jde o ta ustanovení návrhu, jež s obchodem nesouvisí a jež se zabývají používáním rtuti ve stávajících a nových výrobních procesech a v nových výrobcích, regulací emisí rtuti do životního prostředí, ukládáním rtuti a nakládáním s odpadem obsahujícím rtuť, tato ustanovení patří do kategorie ochrany životního prostředí a lidského zdraví, ve které Unie a členské státy pravomoc sdílejí. Zváží-li se, že ochrana životního prostředí a lidského zdraví před znečištěním rtutí a před expozicí této látky je, jak již bylo výše uvedeno, do značné míry regulována na úrovni Unie, je zásah Unie opodstatněný. Co se týče ustanovení úmluvy o neprůmyslové těžbě zlata a těžbě zlata v malém měřítku, nabízí tento návrh dotčenému členskému státu výběr optimální kombinace opatření, jejichž provedením zajistí dosažení příslušných požadavků.

Předkládaný návrh proto respektuje zásadu subsidiarity.

Zvoleným právním nástrojem je nařízení, protože návrh obsahuje ustanovení například o obchodu a výrobcích s přidanou rtutí, která si žádají jednotné provedení v celé Unii, ale členským státům se zároveň ponechává dostatek prostoru pro přizpůsobení, jelikož si mohou vybrat, jakými opatřeními a jakým konkrétním provedením dosáhnou souladu s ustanoveními o výrobních procesech a o neprůmyslové těžbě zlata a těžbě zlata v malém měřítku. Návrh je tudíž v souladu se zásadou proporcionality.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tento legislativní návrh nemá žádné rozpočtové důsledky.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 a článek 207 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru³²,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů³³,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Rtuť je vysoce toxickou látkou, která představuje celosvětovou závažnou hrozbu pro lidské zdraví, mimo jiné prostřednictvím methylrtuti v rybách a dalších mořských produktech, a pro ekosystémy a život ve volné přírodě. Protože znečištění rtutí přechází hranice států, pochází 40 až 80 % celkové depozice rtuti v Unii z jiných částí světa, což opodstatňuje zásahy na místní, regionální, vnitrostátní a mezinárodní úrovni.
- (2) Většina emisí rtuti a souvisejících expozičních rizik vzniká v souvislosti s činnostmi člověka, včetně primární těžby a zpracování rtuti, používání rtuti ve výrobcích, v průmyslových procesech a při neprůmyslové těžbě zlata a těžbě zlata v malém měřítku, spalování uhlí a nakládání s odpadem obsahujícím rtuť.
- (3) V sedmém akčním programu pro životní prostředí, který byl přijat rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU³⁴, byl vytyčen dlouhodobý cíl v podobě netoxického životního prostředí a za tímto účelem se v něm uvádí, že jsou zapotřebí opatření, jež do roku 2020 zajistí minimalizaci významných nepříznivých účinků chemických látek na lidské zdraví a životní prostředí.
- (4) Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě „Strategie Společenství týkající se rtuti“³⁵ (dále jen „strategie“) ve znění přezkumu z roku 2010³⁶ se zaměřuje na

³² Úř. věst. C , , s. .

³³ Úř. věst. C , , s. .

³⁴ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU ze dne 20. listopadu 2013 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 „Spokojený život v mezích naší planety“ (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 171).

³⁵ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 28. ledna 2005 „Strategie Společenství týkající se rtuti“, KOM(2005) 20 v konečném znění.

minimalizaci a nakonec i odstranění (tam, kde to bude možné) globálních antropogenních úniků rtuti do ovzduší, vody a půdy.

- (5) Pokud jde o nakládání se rtutí, v návaznosti na přijetí strategie a četných opatření týkajících se emisí, nabídky, poptávky a využití, jakož i hospodaření s přebytky a zásobami se v Unii za posledních deset let dosáhlo značného pokroku.
- (6) Ve strategii se uvádí, že sjednání a uzavření mezinárodního právně závazného nástroje by mělo být prioritou, neboť zásahy Unie samotné účinnou ochranu občanů EU před negativními vlivy rtuti na zdraví zaručit nemohou.
- (7) Unie a 26 členských států podepsalo 11. října 2013 v Kumamotu Minamatskou úmluvu o rtuti (dále jen „úmluva“)³⁷. Unie a všechny její členské státy jsou proto zavázány k jejímu uzavření, provedení a plnění³⁸.
- (8) Rychlá ratifikace úmluvy ze strany Unie a jejích členských států bude pobídkou pro významné světové uživatele rtuti a původce emisí této látky, kteří jsou signatáři úmluvy, aby ji i oni ratifikovali a plnili.
- (9) Jelikož v právních předpisech Unie jsou již mnohé povinnosti vyplývající z úmluvy provedeny, mělo by toto nařízení obsahovat pouze ustanovení, která *acquis* EU doplňují a která jsou nutná k zajištění plného souladu s úmluvou, potažmo k tomu, aby Unie a její členské státy mohly úmluvu ratifikovat a plnit.
- (10) Zákaz vývozu rtuti vydaný v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1102/2008³⁹ by měl být doplněn o omezení dovozu rtuti v závislosti na jejím zdroji, zamýšleném použití a místě původu. Vnitrostátní orgány určené v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 649/2012⁴⁰ by měly plnit administrativní úkoly spojené s prováděním takovýchto omezení.
- (11) Měly by být zakázány vývoz, dovoz a výroba řady výrobků s přidanou rtutí, které mají v Unii a celém světě výrazný podíl na spotřebě rtuti a jejích sloučenin.
- (12) Toto nařízení by proto mělo mít dvojí právní základ, a to čl. 192 odst. 1 a článek 207 SFEU, jelikož usiluje jednak o ochranu životního prostředí a lidského zdraví, jednak o zajištění jednotného přístupu k obchodním aspektům prostřednictvím zákazu a omezení vývozu a dovozu rtuti, sloučenin rtuti a výrobků s přidanou rtutí.
- (13) Toto nařízení se použije, aniž by tím byla dotčena ustanovení příslušného *acquis* Unie, jež pro tyto výrobky stanoví přísnější požadavky, včetně požadavků na maximální obsah rtuti.
- (14) Vzhledem k absenci příslušných dostupných bezrtuťových výrobních procesů by měly být stanoveny provozní podmínky pro výrobu methylátu nebo ethylátu sodného nebo draselného s použitím rtuti.
- (15) Výroba nových výrobků s přidanou rtutí a jejich uvádění na trh, jakož i zavádění nových výrobních procesů založených na používání rtuti by v Unii zvýšilo spotřebu

³⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 7. prosince 2010 o přezkumu strategie Společenství týkající se rtuti, KOM(2010) 723 v konečném znění.

³⁷ <https://treaties.un.org>

³⁸ Rozhodnutí Rady XXX ze dne XX.XX.XX o uzavření Minamatské úmluvy o rtuti (Úř. věst. L , , s.).

³⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1102/2008 ze dne 22. října 2008 o zákazu vývozu kovové rtuti a některých sloučenin a směsí rtuti a o bezpečném skladování kovové rtuti (Úř. věst. L 304, 14.11.2008, s. 75).

⁴⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 649/2012 ze dne 4. července 2012 o vývozu a dovozu nebezpečných chemických látek (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 60).

rtuti a jejích sloučenin a také emise této látky. Takovéto nové činnosti by proto měly být zakázány, ledaže by určité posouzení prokázalo, že by daná uplatnění přinesla významný environmentální a zdravotní užitek, kterého nelze dosáhnout technicky a ekonomicky realizovatelnými bezrtuťovými alternativami, protože žádné takové nejsou k dispozici.

- (16) K celosvětové spotřebě rtuti a celosvětovým emisím této látky přispívá do značné míry používání rtuti a jejích sloučenin při neprůmyslové těžbě zlata a při těžbě zlata v malém měřítku, které by proto mělo být regulováno.
- (17) Ve stomatologii by se měl povinně používat amalgám v kapslové formě a zařízení by měla být povinně vybavena separátory amalgámu, aby byli zubní lékaři a pacienti chráněni před expozicí rtuti a aby se zajistilo, že vznikající odpady obsahující rtuť nebudou vypouštěny do životního prostředí, ale budou shromažďovány a bude s nimi řádně naloženo. Vzhledem k velikosti podniků v odvětví zubního lékařství, kterých se tato změna týká, je záhodno stanovit dostatečně dlouhou dobu pro přizpůsobení se tomuto novému ustanovení.
- (18) Většina kritérií, která jsou stanovena ve směrnici Rady 1999/31/ES⁴¹ pro dočasné skladování odpadu obsahujícího rtuť, by měla platit pro trvalé ukládání odpadu obsahujícího rtuť v podzemních úložištích. Uplatnitelnost některých těchto kritérií by se měla odvíjet od konkrétních charakteristik každého podzemního úložiště, o čemž rozhodnou příslušné orgány členských států odpovědné za provádění směrnice 1999/31/ES.
- (19) Za účelem sladování právních předpisů Unie s rozhodnutími konference stran úmluvy, která bude Unie podporovat, by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 SFEU, pokud jde o změny příloh tohoto nařízení a doplňování tohoto nařízení o technické požadavky na environmentálně šetrné prozatímní ukládání rtuti a jejích sloučenin. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni. Při přípravě a vypracování aktu v přenesené pravomoci by Komise měla zajistit, aby byly příslušné dokumenty předány současně, včas a vhodným způsobem Evropskému parlamentu a Radě.
- (20) Za účelem zajištění jednotných podmínek pro provedení tohoto nařízení, pokud jde o zakázání či povolení nových výrobků a procesů využívajících rtuť a o povinnosti podávat informace, by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁴².
- (21) Členské státy by měly stanovit pravidla pro sankce v případech, kdy dojde k porušení vnitrostátních ustanovení přijatých podle tohoto nařízení, a zajistit jejich uplatňování. Sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující.
- (22) Vzhledem k povaze a rozsahu změn, které je nutno učinit v nařízení (ES) č. 1102/2008, a za účelem zvýšení právní jistoty, srozumitelnosti a transparentnosti a za účelem zjednodušení právní úpravy by mělo být uvedené nařízení nahrazeno.

⁴¹ Směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů (Úř. věst. L 182, 16.7.1999, s. 1).

⁴² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (23) Aby měly příslušné orgány členských států a hospodářské subjekty, jež jsou dotčeny tímto nařízením, dostatek času na přizpůsobení se novému režimu, který toto nařízení stanoví, mělo by být toto nařízení použitelné od 1. ledna 2018.
- (24) Jelikož cíle tohoto nařízení, kterým je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí před rtutí zákazem vývozu a dovozu rtuti a výrobků s přidanou rtutí, omezením používání rtuti ve výrobních procesech, ve výrobcích, v neprůmyslové těžbě zlata a těžbě zlata v malém měřítku a v zubním amalgámu a stanovením povinností ve vztahu k odpadu obsahujícímu rtuť, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, ale spíše jej, z důvodu přeshraniční povahy znečištění rtutí a z důvodu povahy opatření, která mají být podniknuta, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Kapitola I

Obecná ustanovení

Článek 1 **Předmět**

Toto nařízení stanoví opatření a podmínky, pokud jde o obchod se rtutí, se sloučeninami rtuti, se směsmi a s výrobky s přidanou rtutí, o jejich výrobu, používání a prozatímní ukládání a o nakládání s odpadem obsahujícím rtuť.

Článek 2 **Definice**

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

1. „rtutí“ kovová rtuť (Hg, registrační číslo CAS 7439-97-6);
2. „výrobkem s přidanou rtutí“ výrobek nebo složka výrobku, který(á) obsahuje rtuť a/nebo sloučeniny rtuti, které byly záměrně přidány;
3. „odpadem obsahujícím rtuť“ rtuť považovaná za odpad v souladu s čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES⁴³;
4. „vývozem“:
 - a) trvalý nebo dočasný vývoz chemické látky, která splňuje podmínky čl. 28 odst. 2 Smlouvy o fungování EU;

⁴³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

- b) zpětný vývoz chemické látky, která nesplňuje podmínky čl. 28 odst. 2 Smlouvy o fungování EU a na kterou se vztahuje jiný celní režim než režim vnějšího tranzitu Unie pro pohyb zboží přes celní území Unie;
5. „dovozem“ fyzické uvedení chemické látky, na kterou se vztahuje jiný celní režim než režim vnějšího tranzitu Unie pro pohyb zboží přes celní území Unie, na celní území Unie;
6. „primární těžbou rtuti“ těžba, v níž je základní hledanou surovinou rtuť.

Kapitola II

Obchodní a výrobní omezení, pokud jde o rtuť, sloučeniny rtuti a výrobky s přidanou rtutí

Článek 3

Omezení vývozu

1. Zakazuje se vývoz rtuti, sloučenin rtuti a směsí uvedených v příloze I.
- Ustanovení prvního pododstavce se nepoužije na vývoz sloučenin rtuti uvedených v příloze I pro účely laboratorního výzkumu.
2. Zakazuje se vývoz směsí rtuti, které nejsou uvedeny v příloze I, pro účely znovuzískání rtuti.

Článek 4

Omezení dovozu

1. Zakazuje se dovoz rtuti a směsí uvedených v příloze I za účelem jiným, než je jejich odstranění jakožto odpadu.
- Odchylně od ustanovení prvního pododstavce může být dovoz povolen v kterékoli z následujících situací:
- vyvážející země je stranou úmluvy a vyvážená rtuť nepochází z primární těžby rtuti, jak stanoví čl. 3 odst. 3 a 4 úmluvy,
 - vyvážející země není stranou úmluvy, ale poskytla potvrzení, že rtuť nepochází z primární těžby rtuti ani z průmyslu výroby chloru a alkalických hydroxidů, a dovážející členský stát udělil k dovozu písemný souhlas.
2. Zakazuje se dovoz rtuti pro použití v neprůmyslové těžbě zlata a těžbě zlata v malém měřítku.
3. Administrativní úkoly vyplývající z požadavků stanovených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku plní vnitrostátní orgán nebo orgány určené v souladu s článkem 4 nařízení (EU) č. 649/2012.

Článek 5

Vývoz, dovoz a výroba výrobků s přidanou rtutí

1. Aniž by byly dotčeny přísnější požadavky stanovené v jiných příslušných právních předpisech Unie, zakazuje se v Unii od 1. ledna 2021 vývoz, dovoz a výroba výrobků s přidanou rtutí uvedených v příloze II.
2. Zákaz stanovený v odstavci 1 neplatí pro tyto výrobky s přidanou rtutí:
 - výrobky nezbytné pro ochranu obyvatel a vojenské použití,
 - výrobky pro výzkum, kalibraci nástrojů a pro použití jako referenční standard.

Článek 6

Formuláře pro dovoz a vývoz

Komise přijme prostřednictvím prováděcích aktů rozhodnutí, ve kterých stanoví formuláře, jež se budou používat za účelem provádění článků 3 a 4.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 18 odst. 2.

Kapitola III

Omezení, pokud jde o používání a ukládání rtuti a sloučenin rtuti

Článek 7

Průmyslové činnosti

1. Zakazuje se používání rtuti a sloučenin rtuti ve výrobních procesech vyjmenovaných v části I přílohy III, a to počínaje daty, která jsou uvedena ve zmiňované příloze.
2. Používání rtuti a sloučenin rtuti ve výrobních procesech vyjmenovaných v části II přílohy III může být povoleno jen za podmínek, které jsou uvedeny ve zmiňované příloze.
3. Prozatímní ukládání rtuti a sloučenin rtuti musí probíhat environmentálně šetrným způsobem.

Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 17 za účelem stanovení požadavků na environmentálně šetrné prozatímní ukládání rtuti a sloučenin rtuti, které přijme konference stran úmluvy, v případech, kdy bude Unie dotčené rozhodnutí podporovat.

Článek 8

Nové výrobky s přidanou rtutí a nové výrobní procesy

1. Zakazuje se výroba výrobků s přidanou rtutí nezahrnutých do žádného známého použití před 1. lednem 2018 a jejich uvádění na trh.
2. Zakazují se výrobní procesy využívající rtuť a/nebo sloučeniny rtuti a neexistující před 1. lednem 2018.

Tento odstavec se nevztahuje na procesy, při kterých se vyrábějí a/nebo používají jiné výrobky s přidanou rtutí, než jsou výrobky spadající pod odstavec 1.

3. Odchylně od odstavců 1 a 2, hodlá-li hospodářský subjekt vyrábět nový výrobek s přidanou rtutí a/nebo takový výrobek uvádět na trh nebo hodlá-li uplatňovat nový výrobní proces, vyrozumí o tom příslušné orgány členského státu a poskytne jim:
- technický popis předmětného výrobku či procesu,
 - posouzení jeho environmentálních a zdravotních rizik,
 - podrobný popis způsobu, jakým musí být daný postup či výrobek vyráběn, používán a provozován, aby byla zajištěna vysoká úroveň ochrany životního prostředí a lidského zdraví.
4. Po oznámení dotčeným členským státem ověří Komise zejména to, zda bylo prokázáno, že by předmětný nový výrobek s přidanou rtutí či nový výrobní proces přinesl významný environmentální a zdravotní užitek, kterého nelze dosáhnout technicky a ekonomicky realizovatelnými bezrtuťovými alternativami, protože žádné takové nejsou k dispozici.

Komise přijme prostřednictvím prováděcích aktů rozhodnutí, ve kterých stanoví, zda se příslušný nový výrobek s přidanou rtutí nebo nový výrobní proces povoluje.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 18 odst. 2.

Článek 9

Neprůmyslová těžba zlata a těžba zlata v malém měřítku

Členské státy, na jejichž území jsou ve větší než nevýznamné míře provozovány neprůmyslová těžba zlata a těžba zlata v malém měřítku, jakož i zpracovávání musí:

- podniknout kroky, aby se při této těžbě a tomto zpracovávání omezilo, a je-li to možné, odstranilo používání rtuti a sloučenin rtuti a došlo ke snížení, a je-li to možné, k odstranění souvisejících emisí a úniků rtuti do životního prostředí,
- vypracovat a provést národní plán v souladu s přílohou IV.

Článek 10

Zubní amalgám

1. Zubní amalgám se od 1. ledna 2019 smí používat jen v kapslové formě.
2. Stomatologická zařízení musí být od 1. ledna 2019 vybavena separátory amalgámu za účelem zachycování a sběru částic amalgámu. Tyto separátory musí být udržovány tak, jak je zapotřebí k zajištění vysoké míry zachytu.
3. Má se za to, že požadavku stanovenému v odstavcích 1 a 2 vyhovují kapsle a separátory amalgámu, jež splňují harmonizované evropské normy nebo jiné vnitrostátní či mezinárodní normy zajišťující rovnocennou úroveň kvality a rovnocennou míru zachytu.

Kapitola IV

Ukládání a odstraňování odpadu obsahujícího rtuť

Článek 11

Odpad obsahující rtuť

Aniž je dotčeno rozhodnutí Komise 2000/532/ES⁴⁴, za odpad se považuje a odstraňuje se v souladu se směrnicí 2008/98/ES způsobem, který neohrožuje lidské zdraví a nepoškozuje životní prostředí:

- a) rtuť již nepoužívaná v průmyslu výroby chloru a alkalických hydroxidů;
- b) rtuť získaná z čištění zemního plynu;
- c) rtuť získaná při těžbě a hutnictví neželezných kovů;
- d) rtuť získaná v Unii z cinabaritu.

Článek 12

Hlášení informací o odpadu obsahujícím rtuť a pocházejícím z velkých zdrojů

1. Společnosti působící v průmyslových odvětvích uvedených v písmenech a), b) a c) článku 11 zašlou každý rok do 31. května příslušným orgánům dotčených členských států údaje o celkovém množství odpadu obsahujícího rtuť, které je uskladněno v každém zařízení a které bylo odesláno do jednotlivých zařízení pro dočasné skladování nebo trvalé uložení, informace o umístění těchto úložišť a jejich kontaktní údaje.
2. Údaje uvedené v odstavci 1 se uvádějí s použitím kódů stanovených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002⁴⁵.
3. V případě společností provozujících zařízení pro výrobu chloru a alkalických hydroxidů přestane povinnost stanovená v odstavcích 1 a 2 platit v roce, který následuje po vyřazení všech rtuťových výrobních provozů z provozu v souladu s prováděcím rozhodnutím Komise 2013/732/EU⁴⁶ a po přemístění veškeré rtuti do zařízení pro nakládání s odpadem.

Článek 13

Odstraňování odpadu obsahujícího rtuť

⁴⁴ Rozhodnutí Komise 2000/532/ES ze dne 3. května 2000, kterým se nahrazuje rozhodnutí 94/3/ES, kterým se stanoví seznam odpadů podle čl. 1 písm. a) směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech, a rozhodnutí Rady 94/904/ES, kterým se stanoví seznam nebezpečných odpadů ve smyslu čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech (Úř. věst. L 226, 6.9.2000, s. 3).

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002 ze dne 25. listopadu 2002 o statistice odpadů (Úř. věst. L 332, 9.12.2002, s. 1).

⁴⁶ Prováděcí rozhodnutí Komise 2013/732/EU ze dne 9. prosince 2013, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro výrobu chloru a alkalických hydroxidů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (Úř. věst. L 332, 11.12.2013, s. 34).

1. Odchylně od čl. 5 odst. 3 písm. a) směrnice 1999/31/ES lze odpad obsahující rtuť ukládat jedním z následujících způsobů:
 - a) odpad lze dočasně uskladňovat na více než jeden rok nebo trvale ukládat v solných dolech, které jsou uzpůsobeny k odstraňování rtuti, nebo v hlubokých podzemních úložištích uvnitř skalních útvarů, která poskytují rovnocennou úroveň bezpečnosti a zadržení jako zmiňované solné doly;
 - b) odpad lze dočasně uskladňovat v nadzemních úložištích, která jsou k tomuto účelu zvlášť určena a vybavena.
2. Konkrétní požadavky na dočasné skladování odpadu obsahujícího rtuť, které jsou stanoveny v přílohách I, II a III směrnice 1999/31/ES, se vztahují na zařízení k trvalému ukládání zmiňovaná v odst. 1 písm. a) tohoto článku, a to za následujících podmínek, které jsou vymezeny v těchto přílohách uvedené směrnice:
 - a) použije se příloha I oddíl 8 (první, třetí a pátá odrážka) a příloha II směrnice 1999/31/ES;
 - b) příloha I oddíl 8 (druhá, čtvrtá a šestá odrážka) a příloha III oddíl 6 směrnice 1999/31/ES se použije jen tehdy, pokud to příslušné orgány členských států odpovědně za provádění uvedené směrnice považují za vhodné.

Kapitola V

Sankce a podávání zpráv

Článek 14 **Sankce**

Členské státy stanoví pravidla pro ukládání sankcí v případech, kdy dojde k porušení tohoto nařízení, a podniknou veškerá opatření, která jsou potřebná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Do [xxx] oznámí členské státy tato ustanovení Komisi, kterou rovněž bezodkladně vyrozumí o veškerých následných změnách, které se těchto ustanovení dotknou.

Článek 15 **Zpráva**

1. Členské státy vypracují, aktualizují a na internetu zveřejní zprávu, která musí obsahovat následující informace:
 - a) informace o provádění tohoto nařízení;
 - b) informace, které jsou nutné k tomu, aby Unie a členské státy dostaly své povinnosti, pokud jde o podávání zpráv, stanovené v článku 21 Minamatské úmluvy;
 - c) souhrn informací shromážděných v souladu s článkem 12;
 - d) soupis jednotlivých zásob rtuti přesahujících 50 tun a nacházejících se na jejich území, a jsou-li členské státy uvědomeny, soupis zdrojů nabídky rtuti vytvářejících zásoby přesahující 10 tun ročně.

Členské státy informují o své zprávě a jejích aktualizacích Komisi, a to do jednoho měsíce od zveřejnění.

2. Komise přijme příslušné dotazníky, aby určila obsah zprávy uvedené v odstavci 1, informace a hlavní ukazatele *statu quo*, které do ní mají být zahrnuty, formát této zprávy a také termíny jejího zveřejnění a jejích aktualizací.

V dotaznících lze podávání zpráv rovněž zorganizovat tak, aby Unie mohla poskytnout sekretariátu úmluvy jedinou zprávu předkládanou jménem Unie a jejích členských států.

Komise přijme prostřednictvím prováděcích aktů rozhodnutí, aby pro tyto dotazníky stanovila vzor a aby členským státům dala k dispozici nástroj pro podávání zpráv elektronickou cestou.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 18 odst. 2.

Kapitola VI

Přenesené a prováděcí pravomoci

Článek 16 **Změny příloh**

Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 17, kterými bude měnit přílohy I, II, III a IV za účelem provedení rozhodnutí, která přijme konference stran úmluvy, v případech, kdy bude Unie dotčené rozhodnutí podporovat.

Článek 17 **Výkon přenesené pravomoci**

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 7 odst. 3 a v článku 16 je svěřena Komisi na dobu neurčitou počínaje dnem vstupu tohoto nařízení v platnost.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 7 odst. 3 a v článku 16 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
5. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 7 odst. 3 a článku 16 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky

nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 18 **Postup projednávání ve výboru**

1. Při přijímání formulářů pro dovoz a vývoz podle článku 6, při přijímání rozhodnutí podle čl. 8 odst. 4 a při přijímání dotazníků v souladu s čl. 15 odst. 2 je Komisi nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Kapitola VII **Závěrečná ustanovení**

Článek 19 **Zrušení**

Nařízení (ES) č. 1102/2008 se zrušuje.

Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení.

Článek 20 **Vstup v platnost**

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se od 1. ledna 2018.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně

Za Radu
předseda/předsedkyně